

Fer el que toca

Article publicat al diari EL 9 NOU (Osona i Ripollès)

"Què has fet per la revetlla?". Aquesta és una de les preguntes habituals que es poden sentir quan estem a prop de dates assenyalades. Si la resposta que dóna algú fos *"res"* o *"em vaig quedar mirant la tele"* s'inicia un procés de sospita en l'emissor de la pregunta, doncs és il·lògic pensar que algú pot ser tan ximple de no fer res per aprofitar una data com la de la revetlla, sinònim d'alegria, companyia i xirinola. El subjecte passa a considerar-se *"presumpte estrany"* i pot ser apartat de seguida de la comunicació que volia iniciar l'interessat per deduir que és una persona que no ens pot aportar res -ja que es creu que està equivocada- o més ben dit, que ens pot generar problemes de fer-nos preguntes comprometedores a nosaltres mateixos i acabar mentalment ben embolicats.

Quan un individu se surt de les normalitats socials i culturals probablement sentirà el brutal pes de la pressió social damunt de les seves espatlles. I de quina manera!. A consulta ens surt molt, diàriament aquest tema. Malestar i més patiment, ressentiment, soledat, tristesa i un llarg etcètera d'emocions i condicions que es generen entre els que fan el que toca i els que no – i en la batalla que es lliura entre ambdós bàndols, on sempre hi ha el mateix clar perdedor-. Es comprensible que *"l'ave raris"* pateixi aquestes conseqüències, per ser diferent, però el que ens pot sobtar més és que les persones que fan el que toca, en un percentatge no gens despreciable, també mostren algun d'aquests sentiments negatius.

Erich Fromm, quan parlava de **la por a la llibertat** explicava que existia en qualsevol humà una gran por a no formar part del grup- societat, família, ...- . Com a conseqüència, l'individu acabava acatant els fers i maneres de pensar majoritaris per evitar l'altra gran por de la qual parlava el psicoanalista: **la por a la soledat**. Aquesta por essencial humana és una de les bases que raonen el per què fem el que toca i per què hem inventat, per exemple, les religions, els nacionalismes i les tradicions; que no són més que sentiments de pertinença i per tant de realització personal. I d'aquí n'obtenim la seguretat al fer el que sent i pensa la majoria i, com a resultat, ens dóna sentit a les nostres vides. Un sentit vital inqüestionable basat en el *"això és així i sempre ho ha sigut"*, volent dir que és correcte i és el que cal fer; no cal trencar-s'hi més el cap. El problema és que actuant així no sempre ens satisfà i convenç i pot arribar a ser tortuós i perillós.

En l'actualitat i en una societat ja no tan arcaica i tancada com la de fa pocs anys, comencen a predominar moltes opcions vitals diferents que busquen més llibertat de fer i pensar, i per tant, aporten i necessiten més comprensió i acceptació. Aquestes ideologies no tenen tanta por a reflexionar i opten per a utilitzar la intel·ligència humana per dirigir-la cap a l'únic objectiu de buscar la satisfacció personal i col·lectiva. L'esclavatge cultural del toca fer això es veu cada cop més superat per la onada racionalista que fuig de la covardia i el conformisme, admet les pors humanes - però no les acata- i lluita fermament per trobar

fòrmules en les quals cada persona no esdevingui subjecte passiu d'aquest experiment constant que és la vida sinó on cadascú sàpiga que pot tenir consciència de si mateix.

Si mengem o no coca per Sant Joan, tenim o no fills o una hipoteca, entre altres coses "normals" d'avui en dia, hauria de ser perquè amb consciència i amb molta llibertat les hem pogut decidir. Així segur que no ens enganyarem i disfrutarem fent-les; en tenim uns bons motius, pensats i raonats.

Roger Puigdecenet

Psicòleg de PSIGMA